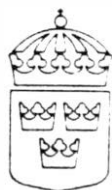

Motion till riksdagen

1989/90:Ub63

av förste vice talman Ingegerd Troedsson och Lars Ahlmark (båda m)

med anledning av prop. 1989/90 om forskning

Mot.
1989/90
Ub63-70

Finansiering av The Svedberg-laboratoriet

The Svedberg-laboratoriet vid Uppsala universitet kan sägas vara en organisatorisk förebild för de nationella forskningsanläggningarna, vilka tillkom genom 1987 års forskningsproposition. I dag finns fyra nationella forskningsanläggningar: Onsala rymdobservatorium, superdatorcentret i Linköping, MAX-laboratoriet i Lund samt The Svedberg-laboratoriet i Uppsala.

The Svedberg-laboratoriet är ett centrum för acceleratorbaserad forskning, som täcker ett brett kunskapsområde med tyngdpunkten inom strålningsvetenskap. Huvudsyftet är att ge svenska universitet och andra forskningsorgan möjligheter till grundforskning inom fysikalisk frontlinjeforskning genom att ta fram nya fakta om materiens små beståndsdelar. Acceleratorerna har också en mångfald andra användningsområden av betydelse för såväl annan grundforskning som tillämpningsområden. Som exempel kan nämnas utnyttjandet av protonstrålar för behandling av ögonmelanom hos människa och tekniken att med tandemacceleratorn åldersbestämma mycket små prover för att se hur många C 14-kärnor de innehåller.

The Svedberg-laboratoriet är en viktig hemmabas för internationella storprojekt av typen CERN, där Sverige satsar stora belopp. För att svenska forskare skall kunna hävda sig i det internationella kunskapsutbytet och ta till vara den teknikutveckling som sker vid utländska storlaboratorier är det nödvändigt att de har tillgång till en hemmamiljö med kvalificerad personal och modern apparatur.

Stora investeringar har gjorts i laboratoriet, bl.a. i accelerators med kringutrustning, och i lokaler. Det sammanlagda värdet av investeringarna överstiger 350 milj. kr. i dagens penningvärde. Resurserna ställs till förfogande för forskning inom olika områden. Det är viktigt att investeringarna blir optimalt utnyttjade. I dag är så inte fallet på grund av för snävt tilltagna driftanslag. Driftbudgeten begränsar sig i dag till 13 698 000 kr. Om inte en betydande resursförstärkning kommer till stånd måste nuvarande målsättningar överges för att The Svedberg-laboratoriet skall kunna behålla tillräcklig kvalitet på åtminstone ett fåtal av de hittills prioriterade områdena. Man räknar med att omkring hälften av de nu pågående forskningsprojekten måste avbrytas om en resursförstärkning inte kommer till stånd. De 800 000 kr. som regeringen föreslår att de skall förstärkas med är visserligen väl-

komna men de löser varken de akuta eller de långsiktiga problemen för laboratoriet. Det motsvarar en reell förbättring med ca 3 % och understiger klart beräknat underskott för innevarande budgetår.

Mot. 1989/90
Ub63

Den förstärkning som behövs för att laboratoriet skall kunna fortsätta pågående viktiga och framgångsrika projekt och fungera som ett aktivt forskningsinstitut i internationell konkurrens samt upprätthålla och förstärka en fruktbar forskningsmiljö fordras en förstärkning av anslaget med 2 500 000 kr. utöver vad som angivits i forskningspropositionen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att anslaget till The Svedberg-laboratoriet för budgetåret 1990/91 höjs med 2 500 000 kr. utöver vad som föreslås i proposition 1989/90:90 och att anslaget till Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m.m. i konsekvens därmed räknas upp i motsvarande mån.

Stockholm den 20 mars 1990

Ingegerd Troedsson (m)

Lars Ahlmark (m)